

Nro 27.

A' FELS. R. TSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBOL.

*Költ Bétsben Juniusnak 18 dik napján 1793.
esztendőben.*

Frantzia Ország.

Gyakorta emlékeztünk immár a' Párisi N. Gyűlésnek tagjai között uralkodó gyűlölségről és villongásról, arról is szözlottunk közelebb ki adott újság leveleinkben, hogy Párisnak előjárói titkos egybe gyűléseket tartanak, sőt, hogy a' városnak osztályai is nagy mozdulásban vagnak. Reményilem, kedvesen fogják E. Olvasóim töllem venni, hogyha azoknak valóságos kútfejét előtök fel nyitandom. Múlt Augustusnak 10 napjától fogva, a' midőn t. i. az az irtóztató vér forodó vala Párisban, két szakadás támadott Frau-

D e

tzia Országban, melly annyira gyűlöli egymást, hogy éjjel nappal azon törekedik, miként árthatson égyyik a' másiknak, avagy miként törölhesse el égyyik a' másikat a' földnek színéről. Az *égyyik* szakadás a' republikánusoké, az az, azoké, a' kik egy átallyában nem szenvedhetik a' királyi nevezetet, és égyedül a' democratiához, az az, annak az igazgatásnak formájához ragaszkodik, melly szerént a' törvénytévői hatalom, nem egy két, avagy több személyekből álló tisztviseleknek, hanem az egész népnek tulajdonitatik. Ezek közül valók a' N. Gyűlésben, az úgy nevezetett *Girondásták*, a' *jobb részről*, avagy a' *völgyről* valók. Ezeknek fejei *Brissót*, *Roland*, *Pethion*, *Guadet*, *Kersaint*, *Vergniaux*, *Payne*, *Louvet*, és többek, a' kik égygyütt *Klúbot* avagy titkos gyűléseket tartanak, és mindenben ellenkezőt művelnek a' Jakobinusok klúbjától. Ő nékik sok pártfogóik, követőik, és titkos apostolaiak vagynak. A' *másik* szakadás, avagy *rész hegynek*, és *bal oldalnak* nevezi magát a' N. Gyűlésben, mellynek nevezetesebb tagjai *Roberts-pierre*, *Marat*, *Collot*, *d' Herbois*, *Danton*, és többek, a' kik mindnyájan Jakobinusok, és nagy tekintetben vagynak a' kölség előtt. *Danton* úgy tudja a' dolgot közleni, hogy néki, mind égygy, mind más rész hizelkedik is, de fél is tőlle. Ennek a' résznek is sok apostolai vagynak Angliában, és a' Calaisi Fiscalis az Agense.

E' nevezett szakadás között gyakorta nagy perpatvar támad a' N. Gyűlés üléseiben, úgy hogy, ha igaz, a' mit néhány újság levelekben olvasunk, sokszor tsaknem egymás üstökébe kapnak, tsak azért, hogy égyyik része így, másik pedig amúgy akarja a' közönséges társaságnak dolgait tekerni fatsarni. *Dantonnak* két hatalmas segítő társai vagynak *Brie* és *Lanoue*, a' kik mind hárman olly tekintetben vagynak mostan a' nép előtt, mint hajdan a' triumvirek a' Ré-

maiknál. Az ő pártokon vagynak a' Párisi Tanács, polgári előjárók, és a' város osztályainak igazgatói, kikkel mint éizközökkel élnek fel tételeiknek végre való hajtásokban. *Santerre* és *Marat* leg livebb mentorjaik.

Múlt hólnapban az úgy nevezett republikánusok erőt vévén a' N. Gyűlésben a' velek ellenkező réfzen gyűlöltek, üldözték, és öldöklötték azokat, a' kik még tsak ízóval emlékeztenek is a' királyról. *Danton* és a' több Jakobinusok sem vóltak ellenek, minthogy senkinek közülök nyaka nem tétetett a' Guillotine alá. A' Jakobinusok is irtóznak ugyan a' királyi hatalomtól, és senki sem vólt náiloknál nagyobb ellensége a' szerentsétlen XVI *Lajos* királynak; ellenben még is azon iparkodnak, hogy vagy egy, vagy több igazgatói legyenek a' Fr. köz társaságnak. Közülök való *Marat* és követő társai, a' kik mindnyájan titkos barátytyai a' vólt Orleáni hertzegnek *Egalité* *Filep*nek. A' republicanusok vóltak azok, a' kik a' Burbóniai házból származtakat, mint előttök gyanús embereket, meg fogatván, Marsiliába küldötték, és törvénybe idézték. — Ellenben úgy tudta *Marat* és czimborásai a' Marsiliai revolúciónalis itilő székek karikáit forgatni, hogy a' bírák semmi vétket nem találtak *Egalité* *Filep*ben, és a' mint a' jelenvaló környül állások mutattyák, épen olly dítsóséggel fog ő Párisba vissza térni, mint a' minémüvel vissza ment *Marat* a' N. Gyűlésbe. *Marsiliában* erőt vévén a' republikánusok, sok Jakobinusokat és *Maratistákat* vetettenek tömlőtzre, 's öltenek meg. A' Jakobinusok azon iparkodnak, hogy a' mostani N. Gyűlés tagjai helyett mások választassanak, és pedig olyak, a' kiket ők orraikon fogva hordozhassanak. Ellenben a' republicanusok azon igyekeznek, hogy a' N. Gyűlésnek mostani tagjai továbbra is meg maradjanak hivatallyaikban; hanem tsak ugyan el nem érték végeket, Májusnak utólsó napján győzedelmét vettének rajtok a' Jakobinusok.

Mitsoda úton módon, és mitsoda eszközök által vitték őket azt végbe, a' mint lehet, summásan le írom. Gyakorta tapasztalván a' N. Gyűlésnek jobb részén ülő tagjai, hogy a' Jakobinusok a' közönséges társaságnak romlásán igyekeznek, és az ő ingerlésekre, vézedelmes tűz gerjedezne a' nép közt, egy 12 férfiakból álló Commissiót rendeltek a' naponként öregbedett zenebona fejeknek, és szerző eszközeinek nyomozásokra. Ez a' Commissió a' réa bizatott dologban híven el járván, nyomokra akadott mind a' nép közt támadott zenebonának szerző okaira, mind azoknak titkos fortélyaira, és fel is akarta őket a' N. Gyűlés etcibe adni. Néhány gyanúságba esett fő Jakobinusokat meg is fogatott immár, kik között volt *Herrbert* a' Párisi polgári tanátsnak titoknokja. Ezek miatt gyűlöttének a' városnak néhány osztálya öltve, ezek miatt akarták a' N. Gyűlésnek néhány republicanusi tagjait meg ölni. Ezek miatt küldöttének a' városnak polgári Tanátsa és néhány osztályok a' N. Gyűléshez fegyverelőző deputatziókat. Ezeknek sürgetésére töröltetett el Májusnak 27 napján tartatott ülések végén az említett 12 férfiakból álló commissió.

Következett napon, u. m. Májusnak 28 napján való gyűlésben egy a' Nemzet képviselői közül *Oselin* azt kívánta, hogy azon Commissiónak el töröltetése felől hozatott végzés még egyszer olvastatna fel. *Lanjuinais* ellenben azt mondta, hogy mivel az előtt való napon, nem önként, nem szabadosan, hanem kényszerítésből hozta azon végzést a' N. Gyűlés, úgy kelle, ne azt nézni, mintha nem hozatott volna, mi okból, kívánta magát meg halgattatni. Az ellenkezők, t. i. a' Jakobinusok tellyefséggel nem akarván okait meg halgatni, lármás kiáltásaik által akarták őtet le ültetni. De ő néki mind tüdeje, mind gégeje jó lévén, bé torkolta ellenkezőit, 's többi között így szólott. Egész Prantzia Ország, úgymond, gyászba öltözött,

„ commissariusaitok által, szabad tettzéseek sze-
 „ rént fogságra hányatott 50,000 lakosaik miatt.
 „ Eggy hólnap alatt több polgár fogattatott meg,
 „ mint ennekelötte 100 el forgása alatt. Sok böl-
 „ dogtalan lakosok szülnönek a' tömlöztökben,
 „ és sohol sem találunk elégtételt, ellenben Pá-
 „ risban szabadon bortsáttatnak azok, a' kik füg-
 „ getlenségre és gyilkosságra ingerlik a' lakoso-
 „ kat közönséges leveleik által. Hasonlók az ofz-
 „ tályokba ki küldetetti Commisariusaitok a' ré-
 „ gi Római Proconsulokhoz, a' kik nemhogy a'
 „ közönséges békeességnek fenn tartásában fogla-
 „ latoskodnának, nemhogy akadályokra vólná-
 „ nak azoknak, a' kik 15,000 Párisi lakosokat
 „ akarnak meg öldösni, hanem a' mi nekik tett-
 „ zik, azt mivelik. Múlt vasárnapon azon ta-
 „ nátskoztanak a' Jakobinusok, hogy a' N. Gyü-
 „ lésnek tagjait, és a' várasnak gazdag lakosait
 „ ki végeztessék e' világból. Ma este is arról
 „ völt a' Püspöki udvarban a' tracta, nyomaikra
 „ akadtak mások, még is ti le nem akarjátok
 „ ezeket a' vérszopó embereket nyomni, a' vért
 „ szomjúzó, és uraságra törekedő istentelen em-
 „ bereket öltalmatok alá vettétek. Tegnap nem
 „ vóltatok magatok szabattságában, a' független-
 „ ség és gyilkosság apostolainak hatalmában vól-
 „ tatok s. a. t. *Legendre* e' szókra fel ugorván
 „ székéből, le akarta *Lanjuinaist* az óraló szék-
 „ ből talzígálni, a' karban ülök katzagtak *Le-
 „ gendrének* beszédén; a' *jobb oldal*, melly a' *bal
 „ oldalnál* mértékletesebb *Legendre* illetlen beszé-
 „ deinek protocollomba való bé iktatását, és az
 „ országnak ofztályaiba való meg küldetetését
 „ sürgette. Tsak a' mostani történet is, így szól-
 „ lott tovább *Lanjuinais*, elegendő tanúbizony-
 „ sága annak, hogy tegnap meg vóltak a' N. Gyü-
 „ lésnek kezei köttetve, lehetetlen ennek olly vég-
 „ zést hozni, melly által, a' nemzet képviselői
 „ tömlöztökre hányattatnának, lehetetlen, hogy
 „ a' gonofságnak menedek helyet, és a' haza-
 „ fiak titkos gyilkosainak segítséget engedjenek
 „ s. a. t. Sok egymás közt való perpatvarkodás

után vokstra került a' dolog, elsőben fel kelés és ülés, azután pedig neven szóllítás által, és ekkor 40 voksnál több ment a' 12 férfiakból álló Commissiónak meg hagyattatására, mint el töröltetésére. *Danton* fel kelvén azt javasította, hogy sínór mérték szabattalson a' nevezett commissiónak, melly szerént kellelisen hivatalyaikat folytatni; szükség, úgymond, hogy ők engedelemmel legyenek, és tisztelettel viseltesenek az előjárók, és a' népnek barátai és pártfogói iránt. Felül haladtuk ellenségeinket okofsággal, felül fogjuk tehát őket erőnkkel is múlni. Ekkor jelentést akarván a' 12 személyből álló commissió maga lépéseiről, tselekedeteiről, a' ki nyomozott dolgokról, és tett rendeléseiről tenni, ismét olly nagy lárma támadott a' gyűlésben, hogy eggyik a' másiknak szavát nem érthette, végtére néhányan azt kiáltották: *Süttesenek el, süttesenek el a' lárma ügyük!* néhány osztályoknak bé érkezett biztosai vetettenek a' lármanak végét, a' kik mindnyájan azt kívánták, hogy mivel a' 12 személyből álló deputatió a' nemzetnek szabattalval ellenkezik, és nagy háborúságot okozott a' kötség között, töröltesen el, irásaik vizsgálattalson meg, és mint, a' nemzeti szabattalvalnak el nyomói adattalsonak által az itilő biráknak s. a. t.

Májusnak 30 napján tartatott ülésben, imét a' N. Gyűlés eleibe ment, a' vársi közönséges tanács, és avval vádolta a' 12 személyből álló commissariusok közül eggyiket, hogy annakelőtte három osztalékkal hív polgárhoz illetlen ki fejezésekkel élt légyen irásában. Azután a' váras 48 osztaléainak biztosai jelentenek meg, kiknek szószollója azt kívánta, hogy a' 12 személyből álló commissiónak az a' végezését, melly által a' tiltatott vala meg, hogy a' polgárok este 10 óránál tovább gyűlést ne tarthassanak, mint a' Fr. constitutióval, és a' nemzet szabattalvalval ellenkezőt, töröllye el a' N. Gyűlés, és hogy jövő Augustusnak 10 napján közönséges innep tartalson s. a. t. E' pedig mind a' Jakobianusok.

nak titkos mesterségből és ingerlésére lön. Következett éjjel a' lárma harangok is meg vonattak, más nap arról vólt a' beszéd, hogy sokan tüzet gerjelzteni, és a' N. Gyűlés ellen fegyvert akarnának fogni a' lakosok. Page a' városnak fő polgár mestere elő menvén, azt vitte hírül, hogy az osztályok municipalitásaikat, az az, a' N. Gyűlés által rendelt előjáróikat meg akarták hivatalyaiktól fosztani, hanem a' Comisariusoknak kérésekre még meg tartották. Kevéssel azután a' lárma ágyú is ki lövettetett, mellyen annyira meg rettent a' N. Gyűlés, hogy egyszeribe el törölte a' 12 személyből álló commisiót, és el végezvén, hogy Augustusnak 10 napján közönséges innep nap tartattafson, a' váras polgárainak öltalmába ajánlotta magát. Így győzött *Marat*, *Rubertspierre*, *Danton*, égygy szóval, így győztek a' Jakobinusok, a' N. Gyűlésnek mértékletebb indulatú tagjain.

Nemtsak Párisban magában, hanem más népes városokban is mozdulások vagynak a' lakosok között. *Lyonban* egyg olly revolutió történt, mellyben néhány száz ember el vesztette életét. Tudniillik a' városnak osztályai egybe gyűlvén, és azt végezvén, hogy a' a' nemzeti biztosok által rendeltetett municipalitások töröltessenek el, nagy lárma támadott a' két egymással ellenkező rész között, úgy annyira, hogy mind kettő fegyverhez nyúlt, és verekedett. A' mint iratik több maradott 600 lakosnál a' viaskodás piatván, ennekfelette sokan halálos sebet kaptanak.

Hadi Történetek.

Májusnak utólsó napját meg előző éjjel *Marienborn* mellett (*Wetërauban*, a' felső Rénusi kerületnek égygyik tartományában) Prussusok és Frantziák között történt tsatának környül állásai ezek valának. A' nevezett faluban lévén a' Prussiai királynak második szüilött fia *Lajos*, a' *Wejnmári*

hertzeg, és *Kalkreuth* Generál-lájténánt kvártélyban, azon ólalkodtanak a' Frantziák, miként kellene őket ottan keleptzéjékbe ejteni. Ahozképest Májusnak 30 napját követő éjjel éjjél után 1 órakor, négy helyen kezdették a' szövetséges táborattakirozni, u. m. Weisenaunál, Mombachnál, a' Moenus vizének tsútsánál, és Hochheim mellett. Hanem mind ezekkel tsak vakítani akarták a' szövetséges seregeket, főbb tzéll yok a' vala, hogy az említett izemélyeket *Marienbornban* véletlenül el foghassák, a' minihogy 6000 ember is ment oda négy colonnében *Merlin* nemzeti commissarius, és d' *Oyre* Generál vezérlések alatt, hat azon vidéken izületett, és az egész környéknek fekvését jól ismérő németeknek út mutatások után. Eggy mély völgyön; melly Moguntziától fogva tsak nem sz. Kereftig tart, olly nagy tsendésséggel mentek az első colonnében lévő Frantziák, hogy a' táboron kívül álló lovas őrállók sem vehették őket előbb észre, hanem mikor már a' Prussiai sántzokhoz és redutákhoz értenek, melyeket hirtelen meg is támadtanak, hanem az azokban vigyázott gyalogság által, illendőképen is fogadtattanak. Minekelötte az ellenségnek több colonnei oda érkeztenek volna, már nemtsak talpon, hanem azokon a' helyeken is jelen vóltanak *Pr. Lajos*, a' *Wejmári* herizeg, *Kalkreut* Generál Lieutenant és több hadi vezérek, a' hol leg szükségesebb vólt az ő jelenlételek. A' Frantziák közül 50 válogatott ember, mitsoda úton, módon, nem tudatik, *Marienbornba* a' kvártélyig bé mentenek, holott nem találván azokat, a' kiket kerestenek, kvártélyaiknak ablakait tördelték özve, és egygy falusi léányt agyon löttének, *Pr. Lajos*, a' környül állásokhoz képest, nagy hirtelenséggel özve szedvén katonáit, a' *Wejmár* dragonyosaival és 3 compania gyalogsággal meg támadta a' Frantziákat, és nemtsak vissza verte, hanem a' várnak ágyúi alá üzte őket. Reggel 3 frantzia tisztek és 31 köz ember taláztatott a' mezön; halva, 1 tizt és 27 ember fogattatott el kö-

zölök, kik között egy sem vólt, a' ki sebet ne viselt vóna. A' Prúsiusok közzül, a' mint már másszor is pag. 411 mondtam 70 ember esett el. Sebet kaptanak Printz Lajos, Massov, Cajet, és Schlegel Thadden gyalog regementéből való fő Strázsa mesterek; Wittinghóf, Nimptsch, Wegner, és Kalkreuth Generál adjutánsa Vosz kapitányok, Borlach hadnagy Generál Májor Borchnak adjutánsa, és Pape Szááz Huszárok közül való Cornet.

Frankfurti jelentések szerént Junius 4 napjának estejétől fogva más nap délig kemény ágyú, és apró puska ropogás vóit Hochhejmban, és annak kerületén, mellyet három, emberekkel, hadi eszközökkel, tábori eleséggel, meg terheltezt, Fr. hajók okoztanak. Mind a' Cs. és Királyi, mind a' Prúsiái battériákról sűrűen repitettek azokra az ágyú golyóbisok, de a' Frantziák sem maradtanak adósok. *Viradta* felé az a' szerentse érdeklerte az égygyesült seregeket, hogy azon Rajna szigetéből, mellynek birtokában valának vala eddig a' Frantziák, és a' hol a' föld lyúkaiban rejteztének el, őket ki üzték, hollott mind két részről számosan hullottanak el és estének sebbe. Juniusnak 5 napján dél utánni 5 órakor a' Rajnán, mind innen, mind túl, ismét erősen kezdettenek az ágyúk harsogni. Ekkor is három meg terhelt Frantzia hajók okozták azt, mellyek közül egy el is süllyesztetett. Azután fél órával a' Prúsiái battériáktól nem megszfe, néhány puska poros szekerek meg gyúlván, irtództató mendörgés, és föld rezketés tapasztaltott. — Az el kezdett ágyúzás egész éjjel meg nem szünt, mellynek mi oka, és következése lett légyen, ezután fogjuk meg hallani.

Múlt hólnapnak 28 napján gyűlés tartatván Moguntziában a' Fr. orvosok jelenlételekben az a' kérdés vétetődött elő, mennyire való kenyere és bora vóna az ottan lévő Fr. seregnek, mellyre az a' felelet adattott, három hétnél továbbra

nintsen. Azt befzelték az égyyesült seregekhez által szökött katonák, hogy az ott lévő Fr. őrizet, olly nagy nyúghatatlansággal várja *Custine* Generál által lejendő fel szabadítását, mint az Ábrahámnak környül metéltetett maradékai a' Messiásnak el jövetelét. A' szegény Moguntziai lakosoknak sem éjjeli, sem nappali nyugodalmok nintsen a' szüntelen való ágyú ropogás, és az által okoztatott félelem miatt. Ellenben a' Frantziák, félelmeknek tettetésére, és a' lakosoknak bátorításokra gyakorta báloznak. Az ott lévő Klúbisták a' ki költözött lakosoknak házaikat, pintzéiket, és kerteiket fel dúlván, gyakran sok pénzre, és arany 's ezüst portékákra akadnak, és a' mit el nem vihetnek, öfzve rontyák.

A' Frantziáknak *Marienbornra* lett ki ütésekkor két született németek vóltanak kalaúzzaik, u. m. az első colonnének egy *Rüffel* nevü Moguntziai vendég fogadás, a' másiknak pedig egy író déák. Amaz szerentsésen vilfza ment Moguntziba, hanem ez a' Prufsus szablyáktól és golyóbisoktól való féltében a' vetések közzé rejtette magát, holott meg taláztatván kérdöre vonatott. Az eleibe tétetett kérdésekre elejénten meg némult, és semmit semmit sem akart felelni, hanem 50 káplár bot szájját fel nyitván, meg vallotta hitelen tselekedetét, mellyért halálra itiltetvén, harmad nap múlván *Marienborn* és a' *Moguntziai* sík között fekvő dombotskán akasztófára függesztetett.

A' Prufsusok és Frantziák közt *Marienbornnál* esett tsatát ilyenképen adják elő a' Bétsi udvari újság levelek. Olly feltétellel lévén a' Moguntziban fekvő Frantziák, hogy a' *Marienbornban* kvártélyozó Prufsiai Generálitást *Lajos* Printzel égyetemben el foghassák, a' tábort fel gyűjtassák, és semmivé tehessék, öt, avagy hat ezer embert előre meg részegitvén éjfélkor a' várból ki indúltak, és hogy el titkolhassák szándékjokat minden Rajnán innen és túl fekvő táboraikból,

battériáikról, sőt még a' várnak bástyáiról is szö-
nyen bögették ágyúikat. Az előtt való estén pa-
rasztkok rendeltetvén ki a' mező egyik részé-
nek meg tisztítására, előre küldetett colonnéjok
minden fegyver nélkül lévén, felső köntöseiket
ki fordították, és minthogy már annakelőtte ki
tanútták a' ki adattatott tábori parolát, mint pa-
rasztkok, minden ör állásokon által mentek. A'
két utolsóbb colonnék is tudván a' parolát, Cs.
K. katonáknak adták ki magokat. Illyenképen
a' Weimári vasas katonáknak, és a' *Wegener's*
Mannstein batalionoknak táborokba érkezvén,
leg elsöben is a' tiszteknek sátoraikra rohantak, és
a' kiket azokban meg lephettek, vagy meg ölték,
vagy meg sebesítették, a' karókhöz kötött lo-
vakat agyon lövöldözték, egygy lövővel, valakit
elő úttól találtak, vagy által dőlték, vagy le szab-
dalták. A' *Marienbornban* fekvő Generálisoknak
szerentséjekre, nem tartóztathatván magokat a'
bornak göze által meg bolondítatott Frantziák,
vive la liberté, vive la nation! az az, *éllyen a'*
szabtttság, éllyen a' nemzet! kiáltásokkal el árúl-
ták magokat. Ezt halván a' Pr. fő tisztek, mind-
nyájan lóra ugráltak, és ki ki oda nyargalt, a'
hol leg szükségesebbnek itilte lenni maga jelenlé-
telét. Hogyha a' *Wurmser* vitéz huszárjai nem
lettenek volna, bizonyosan fogságba esett volna
Lajos Prussus printz; hanem azok a' Frantziák
mellé ugratván, nemcsak szerentsésen ki mentet-
ték ötet az ellenség kezéből, hanem e' mellet so-
kat le is aprítottanak közülök. Többször is immár,
de ekkor is böven tapasztalták a' Prussusok, mi-
némü ereje elgyen a' magyar huszár karjának és
kardjának. Ekképen sem eggy, sem más tze-
lylyát el nem érhetette az ellenség, hanem 300 meg
öletett, és sebbe esett embereinek a' tsata pia-
tzán való hagyások után; nyakra före vissza sza-
ladott a' várba. A' Prussusok közül 5 tiszt és
60 köz ember estenek el, és a' mint fellyebb is
emlitem, *Lajos* Printz, *Vofz* Generál Májor,
és több tisztek kaptanak sebet. Minteggy 150 lo-

vat vittének el, és löttének agyon a' Frantziák. Generál Lajtinánt *Kalkreuth*, a' *Wejmári* hertzeg, *Mannstein*, *Bosch*, és *Wolfsramdorf* Generálok alatt agyon lövettek lovaik. A' fellyebb emlitett *Spion Junius*nak második napján függesztették fel. Két *Marienborni* lakos árulással vádatván, az egyik meg fogattatott, a' másik pedig el szökött.

Austriai Belgyiom.

Brüsszelben, Májusnak 31 napján költ levél által tudósítatunk, hogy Generál *Custine*, kiben mind a' Fr. nemzet, mind a' hadakozó seregek tellyes reménységeket helyhezítették, el érkezett immár az északi Fr. táborhoz. Nem hiszszük, hogy néki elegendő ereje és bátorsága lenne, az előtte fekvő égygyesült hadi seregeknek meg támadására, annyival inkább, hogy a' *Dovay*, és *Bouchain* között való égygyeséget kétfelé szakasztották a' miéink. És így semmi segítséget nem reménylhetvén *Valenciennes* és *Condé* az ostrom alól való ki szabadulására, akár előbb, akár később az ostromlóknak kezekbe fognak esni. Ellenben *Omoran* Fr. Generál a' ki *Dünkerka* vidékén 18 vagy 20 ezer emberrel táborozik, szerentsésebb *Custinnél*, és gyakorta bé üt *Flandriának* napnyugoti részébe. Ahozképest néhány *Hannoverai* seregekkel erősített meg az ott fekvő *Hollandus* és *Angius* cordon, avagy katonákból tsináltatott lántz.

Turcoing nevü falunak férfi lakosai, a' kik múlt hólnapnak 25 napján történt tsatakor, a' *Hollandiai* katonákra tüzeltenek, mindnyájan vasra veretvén, *Mastricht*be vitettenek.

*Junius*nak 3 napján keményen ágyúztak a' *Valenciennesi* várba bé záratott Frantziák azokra a' katonáinkra, a' kik körül kerítő sántzainknak redutain dolgoztanak, meg is sebesítettének 1 kapitányt és 1 hadnagyot, de nem igen sérel-

mesen, egyéb kárt nem is tettek katonáinkban, redutainknak el készítetéseket sem akadályoztathatták meg.

Feldmarsal Pr. *Koburg* következő jelentést küldött *Herini* kvártélyából. Juniusnak 4 napján egygy felől 2000 főből álló Frantziáság rukkolt 6 ágyúval, Austriai Flandriának *Neuve Eglise*, az az, új egyház nevű helységén által *Mesines* felé, más felől pedig 500 főből álló, *Warwik* és *Cominek* között, a' *Lisz* vizén által szállván, *Comines* és *Warneton* között fekvő őrálló seregünkre, kiket meg támadván bellyebb is szorítottanak. *Mylius Obester*, kinek kormányára vala az ottan vigyázatban álló *Laudon* nevet viselő szabad katonaság, segítséget nyervén a' Hollandia seregektől, meg támadta az ellenséget, és semmit sem hajtván annak ágyú lövéseire, rajtok ment, és mind a' *Mesinesben* és *Neue Egliseben* fekvőket, mind a' *Lisz* vizén által szállottakat vissza üzte. A' Frantziák közül 10 ember maradt a' tsata piatzon, 18 esett sebbe, 19 pedig fogságba. A' miéink közül 1 ember holt meg, és 6 kapott sebet. Mutatott vitézségekért, méltó dítsirettel illetetnek *Mylius Obester* által a' Hollandia truppoknak kormányozója *Reusz* herczeg Obristlájtinánt, *Uz Blankenstein* magyar huszárjainak fő Strázsa mestere, *Keslitz* hadnagy, és *Pape* zászló tartó a' *Laudon* szabad seregéből; nem különben *Pancel* hadnagy, a' Tyrolisi kemény lövők közül.

Juniusnak 3 napján meg támadta 6000 Frantzia, az Austriai Flandriának kis városkájában *Furnesben* fekvő 1000 főből álló Hollandiai sereget, és el is üzte őrállásáról. Mellyet halván az Ostendében fekvő Anglus lovas és gyalog regementek, leg ottan *Nieuport* felé indultak a' Hollandusoknak segítségekre. Észre vévén a' Frantziák a' sáffrán illatot, bé nem várták amazokat, hanem fel prédálván az említett városkát, elébb állottanak. Az Angliában múltatott ki költözött

Frantziákból álló sereg *Chartres* Gróf vezérlése alatt immár el érkezett Ostendébe, és a' mint hallatik, az *Eboraki* hertzeg seregeivel fogja magát ölzve tsatolni.

Dümurier, kiről leg közelebb ki adott Kurirunkban jelentettük, hogy múlt hólnapnak 27 napján Brüsszelbe érkezett, Juniusnak 1 napján illetén tzmü irást nyomtattatott, és árultatott el ottan: *A' Nemzeti Gyűlésnek Előülőjéhez írott levél, és a' Frantzia nemzetéhez útasítatott tudositás.* Ennek az írásnak árultatását szükségesnek lenni itilte a' Brüsszeli kormány szék annak meg tiltani, és a' még el nem adattatott darabokat el foglaltatni. Ugy hallatik, hogy mivel ő sem Belgyiomban, sem a' N. Birodalomban nem tartya magát bátorságosnak lenni, Angliába megyen által, 's ott fogja életének hátra lévő részét el tölteni. *Valence* Generál, a' ki vele égygyütt oda hagyta a' Frantziákat, Májusnak 28 napján érkezett meg Londonba.

Olafz Ország.

Turinban Májusnak 25 napján költ levélből azt az újságot olvassuk, hogy *Molinettó* környékén nagyon réá szedték egymást a' Frantzia és Szárdiniai ör álló katonák. Az elsőbkek egygy dobost küldvén a' Szárdusokhoz, jelentették, hogy ők hozzájok akarnak által szökni. Azomban a' dobos után tsuportosan ment Frantziaság, közelgetvén a' Szárdusokhoz, eggyyszeribe tüzet adott réájok, 's onnan el futott. Melly történeten meg bolzfzonkodván a' Szárdusok, a' tromfot tromfal akarták vissza fizetni. E' végre következett éjjel egynéhanyan a' völgyön lévő nagy kövek mellé bújtanak, mások pedig jókor reggel a' völgyön túl lévő hegy hajlásán alvón meg, eggy által szökött Frantzia dobos által, a' Frantzia patriótáknak kedves notájokat meg verették, azt akarván nékiek tudtokra adni, hogy ők hozzá-

jok akárják magokat kaptcsolni. Látván a' Frantziák e' dolgot, örömkben mingyárt ki rukkoltak, és hogy a' Szárdusoknak által szökéseket segíthessék, siettséggel mentenek feléjük. Midőn már az el rejtezett Szárdusokat meg haladták volna, ezek ki bújván a' kövek közül, kemény tüzet adtanak réájok, melly által 5 ember teritetett le a' földre, e' mellett sokan sebeket kaptak.

Májusnak 19 napján, ugyan Molinettó mellett, meg támadták egy Szárdus kapitán lájtinánt, és egy hadnagy alattokvalóikkal a' Frantziákat, és 10 vagy 12 embert meg öltek közülök. Mind ezeknek az a' következése vólt, hogy a' Frantziák Pietracava mellett nagy számmal özve gyűlvén, a' Molinettó mellett fekvő ör álló Szárdusokat el akarták tsipni; hanem ök is észre vévén a' fortélyt, 4 bataliont kívántak magoknak küldtetni, a' honnan rövid idő múltván több újságot fogunk hallani mint eddig.

Elegyes Tudósítások.

Májusnak 30-ik napján Rastadtban a' Badeni Marchionatusnak városkájában költ levélből azt olvásuk, hogy az előtt harmad nappal Wurmser Generál oda érkezvén, segédjével égyetemben az egész cordont meg nézte. A' várostól két óráni földre fognak kórmánya alatt lévő Cs. K. seregek táborba szállani, hová az előtt való héten ötven 12 's 18 fontos ágyúk, és 80 táborig szekerek mentenek.

Ugyan onnan iratik, hogy *Juniusnak 4 napján az említett Generál azoknak a' vitéz Cs. és K. katonáknak, a' kik külömb-külob-féle történetekben meg különböztették magokat, 3 arany, és 9 ezüst érdem pénzt osztogatott ki. Arany érdem pénzt kaptak Leopold fő hertzeg huszárjai közül Hukátsi Dániel, és Báróti nevezetü köz emberek. Az utólsóbbnak érdeme abban állott, hogy Ottó Obestert az ellenség marka közül ki*

vette, és azokat, a' kik azt meg akarták ölni, lovaikról mind le vagdalta. — A' 9 ezüst érdem pénz közül is hármat *Sándor Leopold* fő hertzeg vitéz hufzárjai nyerték el, u. m. *Aaron Sándor* káplár, *Vayala László* és *Valkai Iván* köz emberek.

Hanauból jött magános levél által arról tudósítottunk mostanában, hogy a' Moguntziában lévő N. Gyűlésnek biztosai engedelmet kértenek az ostromló égyesült seregeknek fő kormányzóitól arra, hogy nékiek engedteffen meg Párisba Kurirt küldeni, és a' N. Gyűléstől Moguntziának fel adása iránt engedelmet kérni.

A' minap Londonban küldetett Frantzia biztosok, a' mint némelly újság levelek erősitik, semmire sem mehettenek az Angliai ministeriummal, melly sem illendőnek, sem hasznosnak lenni nem látta a' Fr. nemzettel különös békeségre lépni. BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' Bétsi udvari újság hofzfazasan le írja az égyesült, és Fr. hadi seregek között Májusnak első napjától fogva Flandriában történt tsatazásokot, mellyeket mivel mi is már ennekelötte darabonként közöltük érdemes Olvasóinkal, jövő alkalmatofságra halasztottuk azoknak elő adását, szükségesebbnek lenni itilvén az újjabb hadi történeteknek előbeszélésével szolgálni.

A' kik E. Olvasóim közül eddig ki adott újság leveleimet jövődöbeli haszonra meg akarják tartani, 's bé köttetni, azomban egy, vagy több árkusaik hibáznak, ne sajnállyák tudtomra adni, azonnal meg fogom azoknak a' hibázó árkusokat küldeni.

Jelentés.

Székesfejérvár Szabad Kir. városban vagyon egy 400 forintos chirurgicum privilegium el adó, a' kinek annak meg vételére kedve lezend, jelentse magát a' piatzon fekvő 63. numerusu háznál.